

VILNIAUS PEDAGOGINIS UNIVERSITETAS
IKIMOKYKLINĖS PEDAGOGIKOS KATEDRA

IKIMOKYKLINĖS PEDAGOGIKOS ĮVADAS

PROGRAMA

*Ikimokyklinio bei pradinio ugdymo
specialybių studentams*

Parengė V. S. Glebuviene

Vilnius, 2000

UDK 373.2(073)
lk-17

PRATARMĖ

Naujai parengta "Ikimokyklinės pedagogikos įvado" programa yra skirta ikimokyklinio bei pradinio ugdymo specialybių studentams. Sudarant šią programą, buvo atsisakyta sovietinės ikimokyklinės pedagogikos monistinio kurso, kuris propagavo tik socialistinę ugdymo teoriją ir praktiką. Šioje programoje siūloma studentus išsamiau supažindinti su šiuolaikinio pasaulio humanistinėmis ir demokratinėmis mažų vaikų ugdymo sistemomis ir kryptimis. Primenama Nepriklausomos Lietuvos pedagoginė mintis, kurią oficiali sovietinė švietimo politika niekino ir laikė specialiuose fonduose. Atskleidžiamas jos poveikis dabar kuriamai ikimokyklinio amžiaus vaikų sociokultūrinei ugdymo sistemai. Šioje programoje siekiama studentams parodyti dabartinės ikimokyklinio ugdymo pertvarkos, akcentuojančios vaiko ugdymą kaip jo dvasinio pasaulio subtilybių plėtotę, unikalumą.

"Ikimokyklinės pedagogikos įvadas" - ikimokyklinės pedagogikos kurso I dalis. Programoje pateikiamas tos kurso dalies studijų tikslas, uždaviniai, turinys, literatūra, kai kurios studijų organizavimo ir darbo formos bei studentų darbo įvertinimas.

TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Dėstant ikimokyklinės pedagogikos įvado kursą, studentai supažindinami su mažų vaikų ugdymo organizavimu, rengiami darbui su vaikais, jų tėvais, bendruomene, brandinamos pedagogo vertybinės orientacijos.

Tikslas

Suteikiant žinių apie mažo vaiko ugdymo esmę, t. y. jo dvasinių jėgų žadinių, siekiama kelti ikimokyklinio ugdymo specialisto pedagoginę kompetenciją, ugdyti jo gebėjimą save išreikšti ir gebėjimą suvokti, skatinti prigimties savybių ir gabumų sklaidą.

Uždaviniai

1. Supažindinti su vaikų ugdymo specifika, prasme bei pedagogikos kategorijomis ir sąvokomis, nusakančiomis pedagoginį ugdymą.
2. Parodyti ugdymo, kaip vaiko dvasinių galių puoselėjimo, istorines ištaškas bei psichologinius pagrindus.
3. Atskleisti šiuolaikinių vaikų ugdymo sistemų ir kryptių filosofinius ir pedagoginius pagrindus, jų propaguojamojo ugdymo proceso praktinę išraišką.
4. Perprasti ikimokyklinio ugdymo pedagogo darbo apimtį, sudėtingumą, nepaprastumą, pajusti jo neprilygsta vertę, svarbą visuomenėje.
5. Ugdyti tautiškai susipratusį, mylintį savo gimtąją kalbą, papročius, istoriją (ir pedagoginę!) pedagogą, puoselėti jo tautinį išdidumą ir atsparumą kosmopolitizmui.

Išklausę kursą, studentai turi:

- suvokti vaiko ugdymo teorinius pagrindus (įvairius ugdymo proceso sampratos variantus, koncepcijas, sistemas, principus, mechanizmus);
- sugebėti pamatyti ir įvertinti realų ugdymo procesą (proceso dėsningumus ir ypatybes, uždavinius ir turinį, organizavimo modelį ir kt.) įvairių sistemų ir kryptių vaikų institucijose;
- bandyti savarankiškai pasirinkti ugdymo idėjas, jas pagrįsti, mokėti apginti savo sumanymus, pasiūlymus;
- nusimanyti apie pedagoginio tyrimo ir praktikos poveikių sąsają, t. y.

žinoti
suprasti
taikyti
analizuoti
įungti į visumą
numatyti
kurti

IKIMOKYKLINĖS PEDAGOGIKOS ĮVADAS

1. **Ikimokyklinė pedagogika - mokslas apie ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymą**
 1. Ikimokyklinės pedagogikos dalykas ir mokslinio tyrimo metodai.
 - 1.1. Ikimokyklinės pedagogikos objektas. Pagrindinės sąvokos. Uždavinių ir problemų specifiškumas.
 - 1.2. Ikimokyklinė pedagogika ir jos sąsaja su kitais mokslais: bendrąja pedagogika, raidos psichologija, metodikomis, humanitariniais, gamtos mokslais ir kt.
 - 1.3. Ikimokyklinės pedagogikos mokslinių tyrimų esmė ir metodai.
 - 1.3.1. Stebėjimas. Jo taikymo galimybės bei svarba pedagogo darbe.
 - 1.3.2. Eksperimentas. Jo taikymo galimybės bei svarba pedagogo darbe.
 - 1.3.3. Pokalbis. Jo taikymo galimybės bei svarba pedagogo darbe.
 - 1.3.4. Vaikų veiklos rezultatų nagrinėjimas. Išvadų panaudojimo galimybės pedagogo darbe.
 2. Ikimokyklinės pedagogikos kaip mokslo idėjų raida (J. A. Komenskis, Ž. Ž. Ruso, J. H. Pestalocis, F. V. Friobelis, O. Dekrolis, Dž. Diuji ir kt.).

Literatūra

1. Glebuviėnė V., Grabauskienė A., Kontautienė Z. Ikimokyklinė pedagogika. - K., 1990. - P. 12-196.
2. Gučas A. Vaikų darželio pedagogika. - K., 1994. - P. 9-426.
3. Vaiko teisių konvencija. - V., 2000.

2. Ikimokyklinio amžiaus vaiko raida ir ugdymas

1. Pagrindiniai vaiko raidos faktoriai (prigimtis, išoriniai poveikiai, tautinė-kultūrinė aplinka, ugdymas).
2. Vaikų amžiaus (1-ieji, 2-3-ieji, ikimokykliniai metai) ir individualybės charakteristika.
3. Vaiko įvairios veiklos (pažinimo, meninės, praktinės, žaidiminės) charakteristika. Paties vaiko veikla - jo sėkmingo vystymosi sąlyga.
4. Pedagoginės problemos, susijusios su vaiko amžiaus tarpais ir veikla.

Literatūra

1. Glebuvienė V., Grabauskienė A., Kontautienė Z. Ikimokyklinė pedagogika. - K., 1990. - P. 23-27; 83-95.
2. Gučas A. Vaiko ir paauglio psichologija. - K. 1990. - P. 5-22; 92-112.
3. Hansen K. A., Kaufmann R. K., Saifer S. Ugdymas ir demokratijos kultūra. Ikimokyklinis amžius. - V., 1997. - P. 17-25.
4. Maceina A. Pedagoginiai raštai. - K., 1990. - P. 122-127.
5. Pikūnas J. Asmenybės vystymasis. - K., 1994. - P. 193-212.
6. Žukauskienė R. Raidos psichologija. - V., 1996. - P. 121-151; 196-217.

3. Šiuolaikinės ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo kryptys

1. Kognityvinė ugdymo kryptis.
 - 1.1. Ž. Piažė, Dž. Brunerio, L. Vygotskio, M. Montesori požiūris į raidą, mokymą ir mokymąsi.
 - 1.2. Darbo organizavimo įstaigose praktika: vaikų gyvenimo organizavimas, pedagogų ir vaikų santykiai, grupės aplinka ir kt.
2. Biheivoristinė ugdymo kryptis.
 - 2.1. B. Skinnerio požiūris į raidą ir mokymąsi. Pozityvus pastiprinimas kaip mokymas.
 - 2.2. A. Banduros požiūris į mokymą ir mokymąsi.
 - 2.3. Darbo organizavimo įstaigose praktika: vaikų gyvenimo organizavimas, pedagogų ir vaikų santykiai, grupės aplinka ir kt.
3. Psichoanalitinė ugdymo kryptis (Z. Froidas, E. Eriksonas, Dž. Boulbi)
 - 3.1. Psichoanalitinis požiūris į raidą, mokymą ir mokymąsi.
 - 3.2. Darbo organizavimo įstaigose praktika: vaikų gyvenimo organizavimas, pedagogų ir vaikų santykiai, grupės aplinka ir kt.
4. Natyvistinis požiūris į raidą ir ugdymą.

Literatūra

1. Craime W. The Theories of the Child learning. - New Jearsy, 1971.
2. Feency S., Christensen D., Moravcik E. Who am in the Lives of Children? - Merrill, 1983. - P. 60-69.
3. Gage N. L., Berliner D. C. Pedagoginė psichologija. - V., 1994. - 89-120; P. 182-216.
4. Hendrick J. The whole child : New trends in early education. - Mosby, 1980. - P. 69-85.
5. Lietuvos vaikų darželis: praeitis ir dabartis. - V., 1999. - P. 39-46.
6. Monkevičienė V. Vėrinėlis. Knyga auklėtojai. I dalis. - V., 1995. - P. 78-82.
7. Sterfeldt E., Mathiasen Ch. R. Pedagogika ir demokratija. Ugdomojo darbo eksperimentai Lietuvos vaikų darželiuose. - V., 1999. - P. 23-29.
8. Žilinskas J. Vaiko rengimas mokyklai Prancūzijoje. - V., 1989.

4. M. Montesori pedagoginė sistema

1. M. Montesori ir jos pedagoginė sistema.
2. Pagrindiniai M. Montesori ugdymo sistemos principai.
3. M. Montesori atradimai. Jautriniai laikotarpiai ir jų charakteristika.
4. M. Montesori klasės aplinka ir didaktinės priemonės.
5. M. Montesori sistemos pedagogas.
6. M. Montesori sistemos privalumai ir trūkumai.

Literatūra

1. Gražienė V. Lietuvos vaikų darželio pedagogikos bruožai iki 1940 m. - K., 1998. - P. 15-21.
2. Gučas A. Vaikų darželio pedagogika. - K., 1994. - P. 33-32.
3. Montesori M. Mokslinės pedagogikos metodas. - K., 1992.
4. Montessori M. Vaikystės paslaptis. - K., 2000.
5. Petrutytė D. Vaikas - DIEVO dovana. - K., 1994.
6. Šisher D.C. Montesoriška motina. - V., 1992.
7. Trys gyvenimai, pašvęsti vaikui. Marija Montesori, Marija Varnienė, Domicelė Petrutytė / A. Urbonaitė, V. Ardickienė. - K., 1997.

5. R. Šteinerio (Valdorfo) pedagoginė sistema

1. R. Šteineris ir jo pedagoginė sistema.
2. Pagrindiniai R. Šteinerio ugdymo sistemos principai.
3. R. Šteinerio požiūris į ikimokyklinio amžiaus vaiką.
4. R. Šteinerio (Valdorfo) ikimokyklinių įstaigų darbo praktika.

- 4.1. Darbo dienos organizavimas įstaigoje.
- 4.2. Vaikų ugdymo turinys, formos ir metodai.
5. Valdorfo sistemos pedagogas.
6. Valdorfo pedagogų požiūris į vaikų ugdymą šeimoje.

Literatūra

1. Grunelius E. M. Ankstyvosios vaikystės pedagogika. - V., 1999.
2. Blatman E., Kišnikas R. Vaikų žaidimai. Žaidimai ir žaislai. - V., 200.
3. Brochman I. Ar skriaudžiame savo vaikus? - V., 1999.
4. Lindenberg K. Rudolf Šteiner. - M., 1995.
5. Šteineris R. Vaiko ugdymas dvasios mokslo požiūriu. - V., 1998.
6. Воспитание к свободе. Педагогика Рудолфа Штейна. - М. 1993. - С. 11-53; 54-111.
7. Žilienė D. Žmogaus slėpiniai ir pedagogika. - V., 1997.

6. S. Frenė pedagoginė sistema

1. S.Frenė ir jo pedagoginė sistema.
2. Pagrindiniai S.Frenė ugdymo sistemos principai.
3. S. Frenė ugdymo metodai ir priemonės.
4. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo specifika: "vaikų draustiniai" ir "vaikų darželiai".
5. S. Frenė sistemos pedagogas.
6. S. Frenė požiūris į vaikų ugdymą šeimoje.

Literatūra

1. Избранные педагогические сочинения. - Москва, 1994.
2. Lewin A. Tryptik pedagogiczny Korczak - Makarenko - Freinet. - Warszawa, 1986.
3. Semenowicz H. Freinet w Polsce. Proby realizacji koncepcji pedagogicznej S.Freinetą w szkole polskiej. - Warszawa, 1980.
4. Žilinskas J. Prancūzų pedagogas Selestenas Frenė. - Š., 1990.

7. Lietuvos ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymas 1918-1940 metais

1. Pirmieji vaikų darželiai ir mažų vaikų prieglaudos.
2. Vaikų darželių kūrimas ir jų veikla.
3. Vakarų Europos ikimokyklinio ugdymo idėjų poveikis Lietuvos vaikų darželių praktikai.

4. M. Montessori idėjų veiksmingumas Lietuvoje.
5. Tarpukario Lietuvos ikimokyklinio ugdymo pedagogai mokslininkai. Jų pedagoginė veikla.

Literatūra

1. Gražienė V. Lietuvos vaikų darželio pedagogikos bruožai iki 1940 m. - Kl., 1998.
2. Gučas A. Vaikų darželio pedagogika. - K., 1994. - P. 53-56.
3. Lietuva. Lietuvių enciklopedija. T. XV. - 1990. - P. 774-775.
4. Lietuvos vaikų darželis: praeitis ir dabartis. - V., 1999. - P. 15-19.
5. Norušytė O. Priešmokykliniai metai vaikų darželyje. - K., 1939.

8. Lietuvos ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymas pokario metais

1. Ikimokyklinio ugdymo įstaigų tinklo formavimasis.
2. Vaikų gyvenimo ir ugdymo organizacija ugdymo institucijose.
3. Vaikų mokymo ir auklėjimo metodikos pagrindiniai bruožai.
4. Pedagogų rengimas.
5. Ikimokyklinio ugdymo pedagogai mokslininkai. Jų pedagoginė veikla.

Literatūra

1. Ikimokyklinė pedagogika / V. Jadeška, F. Sochinas, T. Iljina ir kt. - V., 1980.
2. Glebuviienė V., Grabauskienė A., Kontautienė Z. Ikimokyklinė pedagogika. - K., 1990.
3. Ikimokyklinių įstaigų darbuotojų žinynas : dokumentų rinkinys / sud. J. Pocienė, A. Meškėnienė. - K., 1986.
4. Ikimokyklinukas / V. Avanesova, V. Cholmovskaja, A. Davidčiuk ir kt. - K., 1982.
5. Katininė A. Vaiko muzikinės kultūros ugdymas darželyje. - V., 1998. - P. 41-49.
6. Vaikų darželio programos / red. V. Kukanauskaitė, Prigackienė. - K., 1987.

9. Lietuvos šiuolaikinio ikimokyklinio ugdymo įstaigų pertvarkos koncepcija

1. Ikimokyklinio ugdymo pertvarkos istorinės ir psichologinės ištakos.
2. Pertvarkos esmė. Koncepcijos turinys.
3. Koncepcijos įgyvendinimas Lietuvoje ir darželyje šiandien.
4. Danijos Egmonto fondo ir Amerikos "Head Start" ("Step by step") ikimokyklinio ugdymo projektai Lietuvoje.

Literatūra

1. Artyn vaiko 2. Knyga auklėtojoms, studentams, dėstytojams ir tėvams. - V., 1998.
2. Daukšytė J. Humanistinis požiūris į ugdymą // Lietuvos švietimo reformos gairės. - V., 1993. - P. 43-51.
3. Hansen K. A., Kaufmann R. K., Saifer S. Ugdymas ir demokratijos kultūra. - V., 1997.
4. Lietuvos vaikų darželis: praeitis ir dabartis. - V., 1999. - P. 64-79.
5. Lietuvos vaikų ikimokyklinio ugdymo koncepcija // Kompleksinis ugdymas ikimokyklinėje įstaigoje. - K., 1991. - P. 6-20.
6. Monkevičienė O. Ikimokyklinio ugdymo reforma // Lietuvos švietimo reformos gairės. - V., 1993. - P. 179-185.
7. Monkevičienė O. Vėrinėlis. Knyga auklėtojai. I dalis. - V., 1995. - P. 7-14; 78-82.
8. Sterfeldt E., Mathiasen Ch. R. Pedagogika ir demokratija. Ugdomojo darbo eksperimentai Lietuvos vaikų darželiuose. - V., 1999.
9. Vėrinėlis. Knyga auklėtojai. II dalis. Ikimokyklinio ugdymo turinio naujovės ir įgyvendinimo būdai. - V., 1995.

10. Visuminis vaikų ugdymas: psichologiniai-pedagoginiai pagrindai, esmė, darbo praktika

1. Visuminio ugdymo samprata. Vaikų sociokultūrinės ugdymo krypties išraiška kompleksinio ugdymo turinyje ir procese.
2. Ugdomojo proceso darželio grupėje organizavimo modelis.
 - 2.1. Vaikų veiklos sinkretiškumas.
 - 2.2. Vaikų veiklos siejimas integralia tema.
 - 2.3. Vaikų interesų "laukai" grupėje.
 - 2.4. Grupės aplinka. Veiklos kampeliai, interesų centrai, zonos, jų turinys, išdėstymo grupėje principai.
 - 2.5. Vaikų veiklos organizavimo grupėje formos ir metodai.
 - 2.6. Savaiminė, paskatinta (inspiruota) ir organizuota vaikų veikla grupėje. Individuali ir grupinė vaikų veikla. Veiklų derinimas.
3. Pedagogogo rengimasis vaikų ugdymo formoms. Ugdymo planavimas.

Literatūra

1. Monkevičienė O. Kompleksinės veiklos planavimo galimybės // Kompleksinis ugdymas ikimokyklinėje įstaigoje. - K., 1991. - P. 120-129 p.
2. Monkevičienė O. Kompleksinio ugdymo samprata // Kompleksinis ugdymas ikimokyklinėje įstaigoje. - K., 1991. - P. 20-38.

3. Monkevičienė O. Vėrinėlis. Knyga auklėtojai. I dalis. - V., 1995. - P. 13-60.
4. Temos vaikų veiklai darželyje. - V., 1993.
5. Vaikų darželių programa "Vėrinėlis". - V., 1993.
6. Vėrinėlio metai. Ruduo. Idėjos vaikų saviraiškai ir kūrybai. - V., 1995.
7. Vėrinėlio metai. Žiema. Idėjos vaikų saviraiškai ir kūrybai. - V., 1997.
8. Vėrinėlio metai. Pavasaris. Idėjos vaikų saviraiškai ir kūrybai. - V., 1999.

11. Ikimokyklinio ugdymo pedagogas

1. Pedagogovo vaidmuo vaikų ugdymo procese.
2. Pedagogovo psichologinė ir pedagoginė kompetencija.
3. Pedagogovo profesiniai gebėjimai ir pedagoginė technika.
4. Pedagoginis pašaukimas ir pedagoginis menas.
5. Ikimokyklinių pedagogų rengimas, kvalifikacijos kėlimas ir atestavimas.

Literatūra

1. Glebuviėnė V., Grabauskienė A., Kontautienė Z. Ikimokyklinė pedagogika. - K., 1990. - P. 76-83.
2. Gučas A. Vaikų darželio pedagogika. - K., 1994. - P. 79-81.
3. Ikimokyklinio ugdymo gairės. Programa pedagogams ir tėvams. - V., 1993. - P. 62-77.
4. Lietuvos vaikų darželis: praeitis ir dabartis. - V., 1999. - P. 58-63.
5. Monkevičienė O. Vėrinėlis. Knyga auklėtojai. I dalis. - V., 1995. - P. 62-77.
6. Vabalas-Gudaitis J. Pedagoginio pašaukimo sąvoka // Psichologijos ir pedagogikos straipsniai. - V., 1983. - P. 140-144.
7. Vaikų darželių programa "Vėrinėlis". - V., 1993. - P. 12-14.

12. Vaikų darželio programos

1. Vaikų darželių programos - ugdomojo darbo vaikų darželyje orientyras.
2. Programų sudarymo principai, klasifikacija. Pedagoginiai reikalavimai programai.
3. Vaikų darželių programų tipai.
4. Dabartinės Lietuvos vaikų darželių programos (psichologinis pagrindas, struktūra, tikslai ir uždaviniai, turinys, ugdymo sąlygos, priemonės ir būdai). Programų konkretinimas ir individualizavimas pedagogovo veikloje.

Literatūra

1. Bakūnaitė J. Humanistinio vaikų ugdymo programa. - V., 1998.

2. Bortkevičienė V. Kad mažylis augtų sveikas. Korekcinė kūno kultūros programa. - V., 1995.
3. Ikimokyklinio ugdymo gairės. Programa pedagogams ir tėvams. - V., 1993.
4. Monkevičienė O. Užsienio valstybinių ikimokyklinio ugdymo programų modeliai. Vėrinėlis. Knyga auklėtojai. II dalis. - V., P. 4-10
5. Po tėviškės dangum (etinio ugdymo gairės vaikams). - V., 1995.
6. Vaikų darželių programa "Vėrinėlis". - V., 1993.

STUDIJŲ ORGANIZAVIMO IR STUDENTŲ DARBO FORMOS

Ikimokyklinės pedagogikos įvado kursui yra skirti 3 kreditai, t. y. 120 valandų. Ikimokyklinio ugdymo pedagogikos specialybės stacionarinėse studijose jos išdėstomos per vieną semestrą, valandas paskirstant taip: paskaitoms 32, seminarams 32, savarankiškam darbui 56. Neakivaizdinėse ir pradinio ugdymo specialybės studijose valandos paskirstomos truputį kitaip.

Studijos organizuojamos įvairiomis formomis. Jas galima sąlygiškai taip suskirstyti:

grupinės

- paskaita
- seminaras
- pratybos
- praktikumai
- mokomosios ekskursijos

individualios

- darbas su šaltiniais
- trumpalaikės tematinės studijos
- ilgalaikės tematinės studijos
- namų darbai

mišrios

- mini konferencijos
- seminarai-diskusijos
- seminarai-dialogai
- dalykiniai žaidimai

- tyrimų, knygų, straipsnių pristatymai (pranešimai)
- kūrybiniai projektai
- savarankiškas grupinis darbas
- kampanijos savaitė, mėnuo.

Taikomi įvairiausi - tai informaciniai (aiškinimas, iliustravimas, reprodukcavimas, testavimas), praktiniai (pokalbis, pratimai, užduotys) bei netradiciniai, skatinantys kūrybiškumą - metodai, kurių parinkimą lemia studijų medžiaga ir siekiami tikslai.

Darbo metu taikant tradicines bei inovacines studijų formas bei metodus, studentams nuolat pateikiamos įvairios užduotys. Jomis aktyvinama studento mintis, skatinamas jo savarankiškumas, išradingumas.

PASKAITA

- Apibrėžti vartotas per paskaitą sąvokas, parinkti pavyzdžius, paaiškinti kiekvieną sąvoką. Pasamprotauti, ką ta sąvoka reiškia studentui.
- Įvairiomis diagramomis (linijinėmis, blokinėmis ir kt.) pavaizduoti paskaitos turinį.
- Skirtingais simboliais pažymėti paskaitos svarbiausias idėjas, savo abejonės, labai įdomius dalykus ir kt.
- Paskaitos tezes patvirtinti atliekant mini tyrimus.

DARBAS SU ŠALTINIAIS

- Knygos, straipsnio skaitymo-studijavimo skirtybės (žr. knygos analizės lapus). Įvadas ir jo analizė, išvados ir jų analizė, paragrafai, santrumpos, simboliai ir pan.
- Šaltinio iliustracijų (diagramų, lentelių, fotografijų ir kt.) analizė.
- Paragrafų, jų pagrindinių minčių išskyrimas straipsnyje.
- Šaltinio tezės.
- Šaltinio anotacija.
- Šaltinio recenzija.
- Dviejų ar daugiau šaltinių tekstų lyginimas.
- Kelių tekstų apibendrinimas.
- Lentelių, schemų pagal šaltinius sudarymas.
- Bibliografijų pagal temas sudarymas.

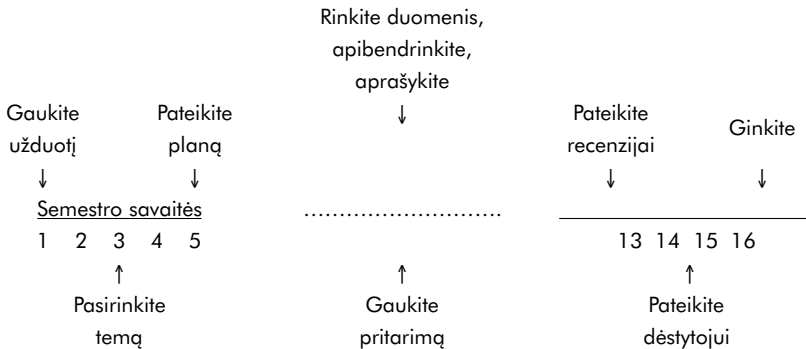
ŽODINIS PRANEŠIMAS

- Pranešimo tikslo ir uždavinių numatymas.
- Plano sudarymas.

- Faktų rinkimas.
- Pranešimo tezių pasirašymas (1 lapelis - 1 tezė; lapelyje nurodomos sąvokos, svarbesnės frazės, jų dalys).
- Ilustracijų kruopštus atrinkimas ir parengimas demonstravimui.
- Pranešimo pasipraktikavimas (draugui, sau, įrašo pasidarymas).
- Pranešimo tezių pristatymas: iškeliamas klausimas ir jį atsakoma; aiškiai pereinama prie naujo klausimo; kalbama paprastais žodžiais, trumpais sakiniais; svarbi pranešėjo laikysena, balso tembras, apranga ir kt.

SAVARANKIŠKAS GRUPINIS DARBAS (KŪRYBINIS PROJEKTAS)

- Rengimo eiga:

- Projekto tema "Programos"
- Vaikų ugdymo programos projekto numatomas turinys:
 - paplitimas mieste, apskrityje, regione;
 - programų tikslų ir uždavinių analizė, lyginimas, kritika (kokių tikslų ir uždavinių atsisakyta, pakeista, pridėta naujų, kokie motyvai);
 - auklėtojų darbo skirtumai dirbant pagal skirtingas programas: yra dabar, turėtų būti;
 - programų poveikis vaikų ir tėvų patirčiai;
 - kita;
- Specialistų rengimo programos:
 - universitetų, institutų, aukštesniųjų pedagogikos mokyklų;
 - kitų institucijų (centrų, kursų);
 - pedagogų rengimas įvairioms ugdymo institucijoms;
 - kita.

PRAKTIKUMAI (VEDAMI UGDYMO INSTITUCIJOSE)

Tema: auklėtoja grupėje

Užduotys:

1. 30 min. stebėkite auklėtojos veiklą su vaikais. Kaip manote, koks tos veiklos tikslas, uždaviniai? Kaip auklėtoja siekia įgyvendinti tuos uždavinius? Kokie veiklos rezultatai, nesėkmės? Ką auklėtojai reikėtų pakeisti, daryti kitaip?
2. Pasikalbėkite su auklėtoja apie jos numatomas dienas, savaitės, mėnesio vaikų ugdymo uždavinius. Išsiaiškinkite, kaip ji juos modifikuoja, atsižvelgdama į vaikų interesus, tėvų domėjimąsi, vedėjos aspiracijas.
3. Detaliai užfiksuokite 5 situacijas, kai auklėtoja nepakankamai atsargiai elgėsi, skatindama vaikų *pasitikėjimą ar nepasitikėjimą, autonomiškumą ar gėdą, iniciatyvumą ar kaltę*. Paieškokite tinkamesnių elgsenos būdų.

SEMINARAI-DISKUSIJOS

Tema: M. Montessori ugdymo sistema.

Kai kurie diskusijos, organizuojamos po paskaitos ir mokomosios ekskursijos, klausimai:

1. Kas pirmiausia patraukė jūsų dėmesį, įėjus į M. Montessori įstaigą?
2. Kas nustebino?
3. Kas sukėlė abejonių?
4. Palyginkite M. Montessori klasės įrenginius ir sutvarkymą su kitos ugdymo sistemos ar krypties darželio grupės sutvarkymu ir įrenginiais. Įvertinkite.
5. Ar jūsų įspūdžiai, kilę apsilankius M. Montessori įstaigoje, atitinka literatūroje keliamus sistemos trūkumus ir privalumus?
6. Jei 4 metų vaiko mama paklaustų jūsų patarimo, ar leisti jai vaiką į M. Montessori darželį, ką jai patartumėt? Kodėl?

SEMINARAI - DIALOGAI

Tema: programos “Vėrinėlis” ir “Gairės”: panašumai, skirtumai, privalumai, trūkumai.

Fig: Grupė susiskirsto į 2 pogrupius, atstovaujančius abiemis programoms; kiekvienas pogrupis parengia klausymą apie tai, ką norėtų sužinoti apie programas; per seminarą vyksta pokalbis, aiškinimasis, lyginimas.

BAIGIAMASIS KURSO STUDIJŲ ĮVERTINIMAS

- Kad gautų baigiamąjį studijų kurso įvertinimą, studentai turi būti:

- dalyvavę ne mažiau kaip 80 % paskaitų;
- atlikę ikimokyklinės pedagogikos įvado kurso teorines užduotis;
- atlikę praktinio pobūdžio užduotis;
- parengę ir apgynę grupinę studiją (projektą);
- išlaikę egzaminą raštu.
- Naudojant baigiamąjį kurso studijų įvertinimą galima objektyviau įvertinti įvairias studento studijų formas:
 - darbą auditorijoje;
 - trumpus savarankiškus kūrybinius darbelius;
 - savarankišką tyrimą - projektą.
- Su komponentiniu vertinimu studentai supažindinami kurso studijų pradžioje, aptariant kiekvieno darbo savitumus, suformuluojant pakankamai sunkius, bet įvykdomus reikalavimus, išaiškinant vertinimo kriterijus.
- Naudojant komponentinį vertinimą studentas nuolat aktyvinamas; informuojamas apie sėkmę (ar nesėkmes); jį naudojant galima objektyviau įvertinti studento pasiekimus.
- Vienas iš baigiamojo kurso studijų komponentinio vertinimo variantų gali būti toks:
 - egzaminas (50 % galutinio įvertinimo);
 - savarankiškas grupinis darbas (20 %);
 - teorinės užduotys (10 %);
 - trumpi kūrybiniai darbai (10 %);
 - kontroliniai testai, koliokviumai (10 %);

Susitarus su studentais ir nutarus, galimi ir kitokie variantai.

Knygos analizė 1

Studentas

Knygos autorius ir pavadinimas

.....

1. Perskaitęs knygą (skyrių) aš supratau, kad

.....

.....

.....

.....

2. Man iškilo keletas klausimų dėl

.....

.....

.....

.....

3. Aš pritariu knygos autoriui, kad

.....

.....

.....

4. Aš nesutinku, kad

.....

.....

.....

.....

5. Dar norėčiau pakomentuoti

.....

.....

.....

.....

.....

Knygos analizė 2

Studentas

Knygos autorius ir pavadinimas

1. Pagrindinės knygos idėjos yra

2. Klausimai, kurie man kilo perskaičius

3. Šitomis idėjomis aš galiu remtis dirbdamas

4. Kodėl aš rekomenduočiau (ar nerekomenduočiau) tą knygą kitiems .

LITERATŪRA

1. Ahlstrom K. G. The university and teacher training. Acta universitatis Uppsaliensis, 56. - Uppsala, 1988.
2. Glebuviene V. S., Žilionis J. Ikimokyklinio ugdymo bakalaurų studijų aktyvinimas VPU. Studijos aukštojoje mokykloje / Konferencijos pranešimų medžiaga : I knyga. - K., 1996.
3. Guidelines for Preparation of Early Childhood Professionals / National Association for the Education of Young Children. - Washington, D. C., 1996.
4. International Encyclopedia of Education (second edition). - London, 1994, vol. 10.
5. Jakavičius V. Studijos aukštojoje mokykloje. - Kl., 1993.
6. Koryzna A. Aukštasis mokslas Suomijoje. - K., 1992.
7. New Perspectives in Early Childhood Teacher Education / Bringing Practitioners into the Debate. - Teachers College, Columbia University, 1994.
8. Sotirion P. E. Integrating college study Skills. - Wadsworth Publishing Company, Belmont, California, 1989.
9. Valatkienė S. Mokymo individualizavimas JAV // Acta pedagogica Vilnensia 2 : mokslinių straipsnių rinkinys. - VU leidykla, 1993.

**IKIMOKYKLINĖS PEDAGOGIKOS ĮVADAS
PROGRAMA**

Ikimokyklinio bei pradinio ugdymo specialybių studentams

Tir. 150 egz. 1,25 sp. I. Užsak. Nr. 24

Išleido Vilniaus pedagoginis universitetas, Studentų g. 39, LT-2034 Vilnius
Maketavo ir spausdino VPU leidykla, T. Ševčenkos g. 31, LT-2009 Vilnius
Kaina sutartinė